

Dichtbij–DALFSEN – Dichtbij

Coalitiedocument van Gemeentebelangen en CDA 2018- 2022

***In de participatiesamenleving trekken inwoners en overheid samen op.
Wij hechten grote waarde aan deze samenwerking.***

***Het credo is beleid van dichtbij, initiatieven en voorzieningen in eigen wijken
stimuleren en ontplooiën.***

Inleiding

Op woensdag 21 maart 2018 waren de verkiezingen voor de leden van de gemeenteraad. Kijkend naar de zetelverdeling in de raad zijn er geen grote verschuivingen. Gemeentebelangen is met negen zetels gelijk gebleven. Het CDA levert een zetel in en heeft nu vijf zetels in de gemeenteraad. Evenals de vorige raadsperiode willen beide partijen samen de coalitie vormen.

De fractievoorzitters van alle partijen hebben de Raadsagenda 2018 -2022 'Kleurrijke kubus' opgesteld, waarmee zowel de gezamenlijkheid als de verscheidenheid wordt gesymboliseerd. In de raadsagenda is richting gegeven aan thema's die de komende raadsperiode nadrukkelijk op de agenda van de raad komen. Dit zijn: burgerparticipatie en bestuurlijke vernieuwing, duurzaamheid, transformatie in het sociaal domein, armoede, de invoering van de Omgevingswet, de woningmarkt en verkeersveiligheid.

De Raadsagenda is een goede basis en vertrekpunt voor dit coalitiedocument. Het coalitiedocument draagt de titel 'Dichtbij-DALFSEN-Dichtbij'. Deze titel staat voor wederkerigheid, namelijk de participatie tussen de gemeente en inwoners, ondernemers en organisaties. Met deze titel willen we ook aangeven dat we ons inzetten voor meedoen van alle inwoners. We willen dichtbij de mensen staan. Daarnaast zien inwoners in veel gevallen als eerste dat er een mogelijk vraagstuk speelt en kunnen zij bijdragen aan een oplossing.

We willen ook de komende periode staan voor een betrouwbare, duidelijke, stabiele en toegankelijke gemeente. Een gemeente, die dienstverlenend is naar haar inwoners met een blik naar buiten en met oog voor de toekomst. Grote thema's als duurzaamheid, transformatie sociaal domein en implementatie omgevingswet bekijken en toetsen we op inpasbaarheid en haalbaarheid van de juiste vorm voor onze gemeente. Krachten bundelen en in contact zijn met elkaar, is de basis voor goed gedragen besluiten en een stevige lokale verankering. En dat is de bedoeling!

De onderwerpen in dit coalitiedocument zijn niet uitputtend. We hebben ons beperkt tot de voor deze coalitie meest belangrijke onderwerpen. De keuzes in dit coalitiedocument zijn tot stand gekomen met de kennis van nu. We leven in een snel veranderende samenleving. Dit kan betekenen dat ontwikkelingen gedurende deze zittingsperiode vragen om bijsturing of aanpassing.

Voor de opbouw van het coalitiedocument leggen we de verbinding met de Raadsagenda 'Kleurrijke kubus, gevolgd door een link met het overdrachtsdocument 'Een sterke gemeente in een veranderende wereld'. Tenslotte maken we een koppeling met onze verkiezingsprogramma's.

De verbinding met de Raadsagenda 'kleurrijke kubus'

Burgerparticipatie en bestuurlijke vernieuwing

In de participatiesamenleving trekken inwoners en overheid samen op. Wij hechten grote waarde aan deze samenwerking. Het heeft voor ons prioriteit om deze participatie tussen overheid en inwoners, projectontwikkelaars en organisaties (zoals bijvoorbeeld woningcorporaties, maar ook welzijnsorganisaties) soepel te laten lopen. Dit betekent met elkaar in gesprek komen, zijn en blijven. Bewust kiezen welke vormen van communicatie, interactie en participatie daarbij passen. De participatieladder met bijpassende bestuursstijl is daarvoor een goede leidraad. Het belang van participatie blijkt ook uit de prominente plek die deze werkwijze heeft binnen de transformatie van het sociaal domein en bij de implementatie van de omgevingswet. Burgerparticipatie is een bindmiddel op thema's als duurzaamheid en de inclusieve gemeenschap. Burgerparticipatie betekent niet dat iedereen het overal mee eens hoeft te zijn. Wij doen graag een beroep op burgerschap, ook wel noaberschap genoemd; 'naar elkaar omzien'.

Klimaat, duurzaamheid en milieu

Dalfsen ambieert een duurzaam leefbare gemeente te zijn, nu en in de toekomst. Wij gaan door met het realiseren van onze ambities en proberen deze waar mogelijk te versnellen. Door verduurzamen van maatschappelijk vastgoed, geven wij zelf het goede voorbeeld. Wij vinden het belangrijk om een visie op te stellen om duidelijke kaders te hebben voor de kansen die er zijn op het gebied van hernieuwbare en duurzame energiebronnen. De noodzaak van een gasloos Dalfsen door versneld af te stappen van aardgas wordt, nu Nederland stopt met de gaswinning in Groningen, nog meer duidelijk. Het plaatsen van zonnepanelen op daken heeft onze eerste voorkeur boven ontwikkelingen als nieuwe windmolens en/of zonnevelden.

Duurzaamheid door en voor de gemeenschap. Wij geloven in een sterk partnerschap met de duurzame dorpen, groepen inwoners en ook in het ondernemerschap van onze lokale bedrijven. Wij willen hen daarin faciliteren. Het is essentieel om individuele inwoners, ondernemers en instellingen te stimuleren om mee te denken en hun steentje bij te dragen aan de klimaatdoelstellingen. Dit kan door versneld te investeren in goede isolatie van woningen en gebouwen en het optimaal inzetten en het hergebruiken van grondstoffen of goederen: stappen richting een circulaire omgeving. Wij zijn trots op het hoge percentage hergebruik in onze gemeente. Wij willen inzetten op asbestsanering bij (voormalige) agrarische, maar ook niet-agrarische gebouwen. Hiervoor gaan wij de mogelijkheden voor een asbest duurzaamheidsfonds onderzoeken voor agrariërs, ondernemers en particulieren met meer dan 35 m², al dan niet in samenwerking met andere gemeenten.

Duurzaamheid raakt de directe woonomgeving. Het opwekken van duurzame energie is veelal fysiek zichtbaar in het landschap. Bij duurzaamheidsinitiatieven, zoals bijvoorbeeld energieprojecten, is een goede inpassing en draagvlak in de omgeving belangrijk, landschappelijk en sociaal. Concreet betekent dit dat de gemeenschap en omwonenden ook profijt moeten hebben.

Een actueel landelijk onderwerp is houtrookoverlast. Regelgeving en handhaving blijken lastig. Wij vinden het belangrijk om kennis en informatie te delen en met een voorlichtingscampagne over verantwoord hout stoken de bewustwording te vergroten. Samenleven betekent zorg voor elkaar, maar ook rekening houden met de ander.

Sociaal domein

Wij maken ons hard voor een inclusieve samenleving; ons streven is dat alle inwoners zo lang mogelijk zelfstandig en op een passende manier kunnen meedoen aan de samenleving. Focus ligt op bestaanszekerheid en maatwerkoplossingen. De transformatie in het sociaal domein stelt de behoefte van onze inwoner centraal. De inwoner heeft, waar mogelijk, een centrale en regisserende rol in het toewerken naar een toekomstbestendige oplossing. Deze gedachte geeft meer ruimte aan de inwoner, maar betekent ook een omslag in werken voor de ambtelijke organisatie, college en raad. Minder protocol en meer maatwerk. De introductie van kerngerichte multidisciplinaire teams met casusregisseurs is een goede stap om vraagstukken integraal en meer kerngericht te bekijken. Dit betekent dat de persoon centraal staat en niet de regel. Wij geloven in de aanpak van het handelen naar de bedoeling van wetgeving.

Voorzieningen

Het credo is beleid van dichtbij, initiatieven en voorzieningen in eigen wijken stimuleren en ontplooiën. Dit vergroot de herkenbaarheid en toegankelijkheid, wat de verbinding in de wijk ten goede komt. Een voorbeeld zijn buurtkamers. Met goede en toegankelijke basisvoorzieningen bevorderen we (sociale) nabijheid en ontmoeting. In sommige gevallen betekent dit wel dat we willen nadenken over de verschijningsvorm van een voorziening. Zo vinden wij het belangrijk dat het consultatiebureau als voorziening in de kernen behouden blijft en zien dat als een vorm van preventie. Het gaat om de functie en niet om 'het gebouw'.

Omzien naar elkaar

Vrijwilligers zijn belangrijk in de Dalfser samenleving. In het verenigingsleven en in maatschappelijke organisaties nemen zij een onmisbare plaats in. We hebben grote waardering voor mantelzorgers, die omzien naar een familielid, buur of kennis. We vinden het belangrijk om mantelzorgers te ondersteunen, door bijvoorbeeld het aanbieden van cursussen, coaching, professionele ondersteuning of respijtzorg. Specifieke aandacht mag hierin uitgaan naar jonge mantelzorgers. In navolging van de oorkonde die de gemeente Dalfsen vorig jaar heeft ontvangen als mantelzorgvriendelijke gemeente, inspireren we graag andere werkgevers.

Armoede

Armoede willen we aanpakken. Een belangrijk instrument blijft het anoniem melden van armoede. Armoede treft alle generaties, maar echt schrijnend is het, wanneer kinderen hiermee belast worden. Het Jeugdfonds Sport & Cultuur en de Kindregeling zijn goede manieren om deze groep te ondersteunen. Verborgen armoede is voor ons een aandachtspunt. Ook deze mensen willen we bereiken. Dit is een groep die geen gebruik maakt van goede initiatieven als de voedselbank en/of kledingbank en die geen bijstand ontvangt, waardoor er geen automatisch contactmoment met de gemeente is. De sociale kernteams spelen hierin een rol, maar ook andere instanties zoals sportverenigingen, scholen en kerken kunnen signalen krijgen. Wij zien kansen door regelingen beter onder de aandacht te brengen. Dit kan op de gemeentelijke website, maar ook door deze informatie pro-actief te delen met verenigingen en organisaties.

Wij hebben een actieve rol om mensen die in armoede leven te betrekken en deel te laten nemen aan eventuele schuldhulpverleningstrajecten en het zoeken van werk (werkfit maken). Om armoede te voorkomen, spannen wij ons in voor voldoende werkgelegenheid, ondersteuning bij de financiële huishouding en het tegengaan van laaggeletterdheid.

Participatiewet

De gemeente is er verantwoordelijk voor dat iedereen die kan werken aan de slag gaat en waar nodig ondersteund wordt. We willen samen met ondernemers inzetten op voldoende passende werkgelegenheid. Inwoners die het niet lukt om op eigen gelegenheid passende arbeid te vinden, ondersteunen we. De groep die onvoldoende meewerkt aan een terugkeer in het arbeidsproces, willen we aanpakken. In alle gevallen betekent dit maatwerk leveren. Zinvol werken hoeft niet altijd betaald werk te zijn. Mensen met een uitkering mogen een tegenprestatie leveren.

Speciale aandacht vragen we voor mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Een goed voorbeeld van re-integratie zijn de leer-werkplekken bij Road2Work. Wij zijn tevreden over de aansluiting van de medewerkers van Stichting Dalfsen Werkt bij de wijkteams. Wij zien daarin een grote meerwaarde en willen dit voortzetten.

Jeugdzorg

Er is een trend van een toenemende en complexere vraag naar jeugdzorg en groter wordende financiële verplichtingen. Het is belangrijk om grip op de inhoud en de kosten te krijgen. De sociale kernteams hebben een belangrijke rol bij de regulering aan de voorkant. Mensen in de directe omgeving van kinderen spelen een belangrijke signalerende rol door dit in een vroegtijdig stadium kenbaar te maken. Het is voor inwoners belangrijk om te weten waar ze hiervoor terecht kunnen. Het is goed om de sociale kernteams meer in de schijnwerpers te zetten, bekendheid is belangrijk om te worden gekend en herkend.

Monitoren voortgang transformatie sociaal domein

Wij vinden het belangrijk om de werkwijze en effecten, zowel in kwantitatieve als kwalitatieve (kwaliteit van geleverde diensten/ondersteuning) zin, te volgen. De transformatie zorgt ervoor dat we constant in beweging blijven. De participatieraad is voor ons een belangrijk adviesorgaan. Wij betrekken de participatieraad bij belangrijke ontwikkelingen en staan open voor ongevraagd advies.

Wonen

Wij streven naar passende en betaalbare woonruimte voor iedere doelgroep. Het gaat om het sociale-midden- en hogere huursegment, maar ook het sociale- en vrije sector koopsegment. Het is belangrijk dat mensen kunnen wonen daar waar hun sociale leven is. Dit betekent bouwen voor verschillende doelgroepen in de verschillende kernen.

Om jeugd in de kernen te behouden, willen we onderzoeken of het mogelijk is de starterslening niet alleen voor bestaande bouw maar ook voor nieuwbouw open te stellen. We zien kansen in 'tiny houses', kleine huisjes die over het algemeen betaalbaar zijn en sneller te realiseren dan reguliere woningen. We willen de mogelijkheden hiervoor op een reguliere kavel in een nieuwbouwwijk onderzoeken.

In onze gemeente moet, in de buurt van het sociale netwerk, plek zijn voor beschermd/begeleid wonen voor mensen met een zorgvraag en om zelfstandig te wonen met passende hulp. Wij staan open voor vernieuwende en andere woonvormen met een basis in naar elkaar omzien, zoals bijvoorbeeld gemengd wonen van jongeren en ouderen.

In het overleg met de woningcorporaties vinden wij dat nadrukkelijk gesproken moet worden over het belang dat sociale huur ook sociale huur moet blijven. Gebleken is dat dit lang niet altijd zo is.

Omgevingswet

De Omgevingswet is een ingrijpende wetswijziging, die op 1 januari 2021 in werking treedt. Halverwege 2021 moet onze gemeente een Omgevingsvisie gereed hebben, waarna het Omgevingsplan en eventuele programma's vanaf 2022 volgen. De Omgevingswet bundelt de regels over ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. In lijn met de transformatie in het sociaal domein staan ook in de Omgevingswet de initiatiefnemer of klant en zijn/haar plan centraal. De basisbenadering binnen de Omgevingswet gaat van 'nee, tenzij' naar 'ja, mits'. Uitgangspunt is een regisserende rol voor de overheid in plaats van een puur besluitvormende en toetsende rol.

Wij zetten in op een goede landing van de Omgevingswet bij het bestuur en de ambtelijke organisatie en een goede participatie en communicatie met onze inwoners en organisaties. We maken gebruik van goede voorbeelden van andere gemeenten, maar kiezen wel onze eigen weg. De Omgevingswet vraagt om een integrale belangenafweging in samenwerking met ketenpartners en regiogemeenten en biedt kansen voor vereenvoudiging van regelgeving. Maatwerk en vertrouwen zijn belangrijke uitgangspunten. Voor een zorgvuldige en passende invoering weten we ons gesteund door een ambtelijke organisatie, die met de huidige kernwaarden al goede stappen zet.

Verkeer en mobiliteit

In samenwerking met de provincie, partners en omliggende gemeenten willen we komen tot de aanleg van fietssnelwegen tussen Ommen, Dalfsen en Zwolle. Wij willen pleiten voor verbreding en opname in het Kernnet Fiets Overijssel van de fietsroute Lemelerveld naar Raalte en Zwolle.

Wij willen inzicht in en de aanpak van verkeersonveilige situaties. Wij willen nadrukkelijk pleiten voor een veilige ontsluiting van de N377 bij de kruising met de Burg. Backxlaan, de aansluiting met de Evenboersweg en de Griff. Door de komst van steeds meer en groter landbouwverkeer en een toename van het verkeer uit het achterland ontstaan er verkeersonveilige situaties op de parallelwegen van de N340 en N377. In samenspraak met de wegbeheerder willen we onderzoeken welke maatregelen we kunnen treffen om de verkeersveiligheid te verbeteren. Ander aandachtspunt zijn de ontwikkelingen van het onderliggende wegennet, die op ons afkomen.

Daarnaast willen we sluipverkeer tegen gaan waar dat aan de orde mocht komen. Indien dit het geval is, willen we concrete maatregelen.

Door het toenemend aantal e-bikes willen we zorgen voor voldoende duurzame fietslaadpalen.

Naast de verkeersmobiliteit vinden we ook digitale mobiliteit belangrijk. Een groot deel van de gemeente Dalfsen is/wordt momenteel voorzien van glasvezel. Aandachtspunt hierbij is de aanleg van glasvezel in de kern Nieuwleusen.

Verbinding met het Overdrachtsdocument 'Een sterke gemeente in een veranderende wereld'

Bij de installatie van de nieuwe gemeenteraad heeft het zittende college een overdrachtsdocument aangeboden aan de raad. In dit document kijkt het zittende college terug en vooruit. Met name de belangrijkste ontwikkelingen en aandachtspunten voor de komende raadsperiode worden hierin toegelicht. Als coalitie willen we op een aantal punten nader ingaan.

Zelfstandige gemeente maar wel samenwerken

Het zittende college gaat uit van behoud van de zelfstandigheid. Een uitgangspunt dat wij van harte onderschrijven en bevestigen. Om als krachtige en zelfstandige gemeente te blijven bestaan zien wij de noodzaak tot het zoeken van slimme allianties met sterke samenwerkingspartners. Samenwerking op onderdelen waarin we kwetsbaar zijn en op onderdelen waarin we efficiëncywinst kunnen behalen of de kwaliteit van de dienstverlening kunnen verhogen. Als randvoorwaarde willen wij meegeven dat wij regie blijven houden en zelfstandig beleidsbeslissingen kunnen blijven nemen.

Ambtelijke organisatie

Wij willen een aantrekkelijke werkgever zijn en ook blijven in de toekomst. Uit onderzoeken is gebleken dat Dalfsen beschikt over betrokken en bevlogen medewerkers. Dat is een belangrijk fundament voor een goed en gezond ambtelijk apparaat. Zorgen zijn er over een hoge werkdruk bij sommige organisatie-onderdelen. Als goed werkgever hebben we hier oog voor en vragen het college dit nader uit te werken in het door het door hen op te stellen Bestuursprogramma.

We verlangen een dynamische ambtelijke organisatie die in staat is om mee te bewegen met de ontwikkelingen in de samenleving. De rode draad van dit coalitiedocument vormt de nabijheid. Dit spreekt ook uit de titel van dit document "Dichtbij-DALFSEN-Dichtbij". Nabijheid bij onze inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven. Dit verwachten we ook van onze ambtelijke organisatie. Dit zal het handelingsperspectief zijn om de ambtelijke organisatie toekomstbestendig te maken. We beseffen dat dit andere competenties vraagt van medewerkers, maar ook competenties die nodig zijn om de transformatie van het sociaal domein en de implementatie van de Omgevingswet tot een succes te maken. Dit sluit goed aan bij de kernwaarden van de organisatie; resultaatgerichtheid, het zien van kansen en mogelijkheden en samenwerken aan het collectieve doel.

Digitale agenda

De digitale ontwikkelingen gaan in een razend tempo. De digitale agenda 2020 geeft richting aan de digitale dienstverlening aan inwoners en ondernemers. Het is goed om mee te gaan in de digitale ontwikkelingen maar we willen tegelijkertijd ondersteuning bieden voor de doelgroepen die hier veel moeite mee hebben. Onze dienstverlening moet zodanig ingericht zijn dat we voor iedereen bereikbaar zijn.

Door de digitale ontwikkelingen wordt informatiebeveiliging, informatieveiligheid en privacybescherming steeds belangrijker. De wettelijke standaarden waaraan wij moeten voldoen nemen alleen maar toe. Een belangrijk uitgangspunt is dat er zorgvuldig en discreet wordt omgegaan met alle informatie waar wij als gemeente mee werken.

Financiën

Wij zijn trots op onze lage lasten voor inwoners en bedrijven. Dat willen we ook de komende jaren proberen zo te houden. Ondanks deze lage lasten hebben we veel kunnen investeren in onze gemeente en dat is goed voor onze inwoners, bedrijven en het voorzieningenniveau.

De planning- en controlcyclus is een belangrijk instrument voor de raad om kaders te stellen en de controletaak uit te kunnen voeren. Doorontwikkeling van de P&C cyclus verdient daarom blijvende aandacht. Een solide financieel beleid met een sluitende meerjarenbegroting en positieve jaarrekening zijn voor ons de uitgangspunten voor de komende jaren.

Regio Zwolle

Dalfsen maakt onderdeel uit van het samenwerkingsverband Regio Zwolle. De regio Zwolle is een van de snelst groeiende economische regio's van Nederland. Regio Zwolle richt zich op bovenlokale economische vraagstukken met als doel om de economische structuur in de regio te versterken. In de Regio Zwolle werken ondernemers, onderwijs en overheid samen aan een betere afstemming tussen

vraag en aanbod op de arbeidsmarkt in de Regio. Samenwerking binnen Regio Zwolle zorgt ervoor dat we grote vraagstukken op effectieve wijze kunnen beantwoorden. Steeds meer maatschappelijke, economische en ecologische vraagstukken spelen zich op regionaal niveau af. Samenwerking met netwerkpartners vinden we belangrijk. Een voorwaarde om hierin te investeren is dat er sprake is van wederkerigheid. Investeren levert een voordeel op voor de gemeente Dalfsen. Wij hechten waarde aan het behoud van onze eigen identiteit.

Verbinding met de verkiezingsprogramma's

Openbare orde en veiligheid

Wij zijn er trots op dat Dalfsen behoort tot de categorie van veiligste gemeenten in Nederland. Dat willen we zo houden. Als gemeente voeren we de regie samen met onze netwerkpartners. Om Dalfsen veilig te houden verwachten we van onze inwoners en bedrijven ook de nodige inspanningen. Van de hulpverleningsinstanties verwachten wij dat zij binnen de vastgestelde aanrijtijden aanwezig zullen zijn.

Verkeersveiligheid vinden we belangrijk en dat verdient continue aandacht. Extra aandacht en handhaving moet uitgaan naar plaatsen waar de zwakkere verkeersdeelnemers samenkomen. Wij denken hierbij aan basisscholen, kulturhusen en sportparken in onze gemeente. Ook de fietspaden naar het voortgezet onderwijs zijn hierbij belangrijk.

Openbaar vervoer

Tussen de kernen moeten er voldoende mogelijkheden zijn om te reizen met het openbaar vervoer of alternatieven van openbaar vervoer.

Kwaliteit van de openbare ruimte

Wij willen dat het huidige onderhoudsniveau volgens het Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) van de buitenruimte wordt geconsolideerd.

Economie

Een bloeiende middenstand en detailhandel is belangrijk voor de leefbaarheid van de kernen, maar is ook goed voor de verenigingen. Ook hier willen we lokale initiatieven stimuleren. Ondernemers zijn gebonden aan tal van regels. Het is belangrijk dat wij aandacht hebben voor deze regeldruk en de ondernemers niet extra daarmee belasten. Eerder willen we komen tot een vermindering van de administratieve lastendruk.

De agrarische sector is een belangrijke economische pijler voor onze gemeente. Agrariërs hebben het moeilijk in combinatie met de natuur en menselijke omgeving. Bestaande bedrijven moeten zich kunnen blijven ontwikkelen in goede balans tussen landbouw, natuur en recreatie. Landschappelijke inpassing is daarbij van groot belang.

We vinden het van belang dat er voldoende bedrijventerreinen beschikbaar zijn voor nieuwe en de bestaande ondernemers. Uitbreiding willen wij stimuleren waarbij er een goede balans moet blijven bestaan tussen de leefomgeving en leefbaarheid. Wij willen dichtbij onze ondernemers staan. Het ondernemersloket is een goede basis voor de contacten met het bedrijfsleven. Ook binnen de agrarische sector moet er ruimte zijn voor multifunctionele landbouw, maar wel binnen de kaders van het evenwicht in wonen, werken en recreëren.

Ondernemers staan zelf aan het roer en maken hun eigen keuzes. Wij willen de ondernemersverenigingen de ruimte geven om in aantoonbaar overleg met de middenstand en kerken per kern met voorstellen te komen tot openstelling op zondagen. Kerken dienen hierin gekend te worden. De definitieve besluitvorming vindt plaats door de gemeente.

Parkeren is en blijft gratis in de kernen.

Onderwijs

Goed onderwijs is onontbeerlijk voor elk individu om zich te kunnen ontwikkelen en ontplooiën. Voor goed onderwijs is het noodzakelijk dat dit wordt gegeven in een aantrekkelijke en gezonde leeromgeving. Integrale kindcentra zijn in ontwikkeling. Deze willen wij ook "dichtbij organiseren". Op korte termijn willen we weten hoe dit in de gemeente Dalfsen eruit kan gaan zien, daarom willen we snelheid betrachten in het onderzoek hiernaar.

Bijzondere aandacht vragen wij voor de voor- en voerschoolse educatie. Hierdoor stellen wij jonge kinderen in staat om zich al in een vroeg stadium te kunnen ontwikkelen en het voorkomt

achterstanden op school. Voorkomen moet worden dat jongeren vroegtijdig de school verlaten en zonder startkwalificaties richting arbeidsmarkt gaan. Dit maakt deze groep bijzonder kwetsbaar.

Plezier op school vinden wij belangrijk. Daarom stimuleren wij dat scholen en verenigingsleven de verbinding met elkaar zoeken. Hierbij denken wij bijvoorbeeld aan het project "meer muziek in de klas". Een mooi voorbeeld van educatie, vorming, plezier en verbinding.

In het onderwijs richten wij ons niet alleen op de kinderen. Ook voor volwassenen is het belangrijk dat zij zich blijven ontwikkelen. Dat is nodig om volwaardig te kunnen blijven deelnemen aan de maatschappij maar ook om aan het werk te blijven op de snel veranderende arbeidsmarkt. Om de kansen op de arbeidsmarkt te vergroten maar ook bij te dragen in het leren van onze taal, is onderwijs voor de statushouders van essentieel belang. Hierdoor stellen wij deze groep in staat om volwaardig mee te doen in onze samenleving.

Laaggeletterdheid

Ongeveer 1 op de 9 Nederlanders heeft moeite met lezen en schrijven. Laaggeletterdheid kan leiden tot een taalachterstand en het vergroot de kans op armoede, werkloosheid en gezondheidsproblemen. Daarom is het belangrijk dat hier extra aandacht voor komt waardoor we dit zoveel mogelijk terugdringen en zelfs voorkomen. Scholen, sociale wijkteams, bibliotheken, werkgevers en zorginstellingen vervullen hierin een belangrijke rol. Maatwerk blijft het credo.

Recreatie en toerisme

Dalfsen is de toegangspoort tot het Vechtdal. De rivier de Vecht speelt hierin een belangrijke rol. Het is belangrijk dat de toerist of recreant ons weet te vinden. Een sterkere branding van het merk Vechtdal kan daarbij helpen. De aantrekkelijkheid van de Vecht gaan we versterken door te onderzoeken of er mogelijkheden zijn om extra aanlegplaatsen te creëren bijvoorbeeld door drijvende pontons/aanlegplaatsen voor de pleziervaart mogelijk te maken. In eerste instantie denken wij daarbij aan de overzijde van het Waterfront. Initiatieven over een vergroting van de bevaarbaarheid van de Vecht juichen we toe. Dit moet in overleg met samenwerkingspartners, het waterschap en omliggende gemeenten.

Naast recreatieve mogelijkheden op en rond de Vecht willen we ook oog hebben voor andere recreatieve mogelijkheden in de kernen. Hier moeten we actief zoeken naar kansen en mogelijkheden en deze verder benutten. Wellicht biedt ook het Overijssels Kanaal in Lemelerveld meer mogelijkheden.

Voldoende overnachtingsmogelijkheden zoals campings, bed & breakfast en dergelijke zijn van belang. Er moet 'reuring' zijn in de kernen. De dorpsfeesten spelen daarin een belangrijke rol. Er moet spreiding zijn van de culturele evenementen in de kernen. Wij willen het (aanvraag)proces voor evenementenvergunningen hiervoor vereenvoudigen.

Vrije tijd, sport, kunst en cultuur

Sport, kunst en cultuur zien wij als een bindmiddel van de samenleving. Door actief te sporten, wordt geleerd om te gaan met normen en waarden, respect en tolerantie. Sport zorgt voor saamhorigheid. Bovendien draagt sport bij aan de verbetering van vitaliteit en balans. Sport moet voor iedereen toegankelijk zijn. Wij willen meer aandacht en promotie voor de G- en ouderensport.

De buurtsportcoaches doen belangrijk werk en moeten een aanjaagfunctie blijven vervullen om mensen enthousiast en in beweging te krijgen. De buurtsportcoaches zijn in verbinding met de verenigingen.

Voor Hoonhorst willen wij de aanleg van een hybride sportveld. De ervaringen met dit hybride veld willen we gebruiken in de toekomstige besluitvorming over de vervanging van de kunstgrasvelden. De sportparken moeten worden uitgerust met LED-verlichting en daarmee een bijdrage leveren aan de duurzaamheidsprincipes.

De zwembaden in de drie kernen zijn een basisvoorziening. Om de exploitatielasten van de openluchtbaden in Nieuwleusen en Dalfsen naar beneden te brengen willen we nadrukkelijk kijken of

de energielasten verder gereduceerd kunnen worden door het opwekken van eigen duurzame energie. Daarnaast willen wij kijken naar de toekomstbestendigheid van de zwembaden. Voor het openluchtbad in Dalfsen willen we de mogelijkheden onderzoeken of een overkapping tot de mogelijkheden behoort.

Kunst en cultuur vinden we een verrijking voor onze kernen. Daarom is het belangrijk dat we kunst zichtbaar maken en houden in de openbare ruimte. Kinderen moeten in een vroegtijdig stadium kennis kunnen maken met kunst en cultuur. Scholen en instellingen vervullen hierin een belangrijke rol. De cultuurmakelaar fungeert als een verbindende schakel en bruggenbouwer. We zijn trots op het project de "Schat van Dalfsen" en vinden dat dit breed, ook in de andere kernen, uitgedragen moet worden. Het is belangrijk dat cultuur en historie in samenwerking met de historische verenigingen worden uitgedragen.

Kunst en cultuur dragen ook in positieve zin bij aan verrijking in het aanbod van recreatie en toerisme. Initiatieven juichen we van harte toe.

En nu aan de slag

In dit coalitiedocument hebben we de belangrijkste onderwerpen benoemd waarmee we vol energie aan de slag zullen gaan. Met dit coalitiedocument hebben we de richting bepaald voor het nieuwe college van B&W voor de komende vier jaar. Wij roepen het nieuwe college van B&W op het coalitiedocument te vertalen naar een meer gedetailleerd Bestuursprogramma en kalender zodat de onderwerpen in de tijd kunnen worden uitgezet.

Wij wensen het college veel succes bij de uitvoering ervan.

Dalfsen, mei 2018

De fractie Gemeentebelangen
Jos Ramaker

De fractie CDA
Betsy Ramerman